

Beke Józsefné
(Jenei Zsuzsanna)
(1934–2007)

„*Sok van, mi csodálatos, de az embernél nincs semmi csodálatosabb*” – ez a sor az *Antigonéból* volt az első fogalmazásunk témája, melyet Zsuzsa nénitől házi feladatként kaptunk elsős bányais gimnazistaként. Emlékszem, milyen izgatottan vártam, mit fog szólni ahhoz, amit írtam. S most is úgy érzem, neki írok, ugyanazzal az elfogódottsággal, mint ezelőtt húsz évvel.

Beke Józsefné Zsuzsa néni csodálatos tanár és ember volt. Következésképpen magas elvárásai igényes munkára készítették minket. Teljesítményeink megítélésében szigorú volt, de ha valami nem sikerült, akkor „kezdtek újból a kályhánál”. „Báránykáim” – szólított minket, s hozzá mosolygott. Mi pedig éreztük, hogy valóban jó pásztor vezet és terelget bennünket szeretettel, türelemmel. „*A tanítás azzal kezdődik, mint a szerelem – hódítással. S akár a szerelmet, ugyanavval lehet elrontani is: ha valaki varázs helyett pusztán idomít*” – írja Jókai Anna. Zsuzsa néni hódított és varázsolt: gondolkodni tanított bennünket, ahogy ő mondta, „irodalmi módon”. Szemüvegével kezében sétált a padosorok között, meg-megsimogatta fejünket, meleg barna tekintetével bátorított, biztatott valamennyiünket, és javította döccenő mondatainkat. Beszélgetett velünk, rácsodálkoztatott oly sok szépségre a világon.

Zsuzsa néni könyves ember volt: olvasottságával, műveltségével lenyűgözött. Tőle kaptam Szabó Magdát, Jókai Annát, Szobotka Tibort, Mészöly Dezsőt, a Lyukasórát. Különleges pillanatait voltak az óráinak, mikor irodalmi pletykákról mesélt. Sokat beszélt olyan írói életrajzi részletekről, melyeket könyvben nem olvastunk. Mindig tudott ajánlani kiegészítő olvasmányt, hiszen a „határ a csillagos ég”. A soha-meg-nem-elégedés adys vágyát ültette el bennünk, s olvasó emberré növesztett minket.

Választékos stílusa, nyelvhasználata példamutató volt. Gyönyörűen beszélt nyelvünket. Megértette velünk, hogy anyanyelvünk az egyik csoda a világon, melyet a tökéletességig művelni kötelességünk. Emlékszem, mennyi munkával, lelkesedéssel készített fel a Kazinczy-versenyre, s az az érem, amit ott kaptam, az ő érdeme. Idegen nyelveken tudni pedig szép – s Zsuzsa néni eredetiben idézett ókori latin szerzőktől, az Anyeginből, Prousttól.

Munkájának középpontjában a diák állt, akiben a vízjel volt, s ő a Nap felé mutatta azt. „*Az ember mindennél fontosabb, csodálatosabb*” – tanította és élte ezt a mondatot. Zsuzsa nénitől tartást, kitartást, hazaszeretetet, becsületességet, hitet is tanultunk. Példát adott „mindeneknek emberségről”, tisztességről. Cselekedetein átvilágított áldozatkészsége, a krisztusi életforma.

Sok van a világon, mi csodálatos, de semmi nem ér annyit, mint az, hogy olyan csodálatos embert kapunk az élettől ajándékba, mint Zsuzsa néni volt. Drága Zsuzsa néni, mindent köszönök!

Dr. Szabó Ildikó
(volt tanítványa)